

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a dr. Felkai András ügyvéd által képviselt felperesnek, I.r. és a dr. Szmecsa Béla ügyvéd által képviselt II.r. alperesek ellen kölcsön megfizetése iránt a Fővárosi Bíróságnál 15.P.633 956/2004. szám alatt megindított és másodfokon a Fővárosi Ítéltábla 4.Pf.21 294/2006/8. számú ítéletével befejezett perében az említett számú jogerős ítélet ellen a II.r. alperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán a 2007. szeptember 18. napján megtartott tárgyalás alapján meghozta a következő

i t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi a II.r. alperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg a felperesnek 200 000 (kettőszázezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

I n d o k o l á s :

A felperes az akkor élettársi kapcsolatban élő alpereseknek a közös tulajdonukban álló **b-i** ingatlanon közösen folytatott építkezéshez 1998. május 19-én 13 000 000 forint kamatmentes kölcsönt nyújtott. Az alperesek 1999. május 19-éig egyösszegben vállalták a kölcsön visszafizetését.

A szerződés szerinti határidőben az alperesek a kölcsönt nem fizették vissza.

Az I.r. alperes 2003. május 15-én a kölcsönszerződésről készült okirat hátoldalán aláírásával elismerte, hogy a kölcsön összege nem került visszafizetésre. A kézzel írott feljegyzés szerint az adóstársak a mai napon a kölcsönt kamatokkal együtt elismerik, amely 30 400 000 forint. Ezt az összeget az adóstársak 2003. június 4-éig kötelesek visszafizetni. Az okiraton a II.r. alperes aláírása nem szerepel.

Az alperesek a kölcsönvett összeget 2003. június 4-éig sem fizették vissza. A felperes 2004. szeptember 20-án felszólította az alpereseket a kölcsön és kamatainak a megfizetésére.

A II.r. alperes a 2004. november 17. napján létrejött adásvételi szerződéssel megvette a **b-i** 117605/4., a 118514/5. és a 118514/6. hrsz.-ú ingatlanok 1/2-ed tulajdoni illetőségeit az I.r. alperestől 20 000 000 forint, 5 000 000 forint és 5 000 000 forint vételárért. A szerződések szerint a vételárat a vevő az eladónak a szerződések aláírásával együtt megfizette. A tulajdoni illetőségekre a II.r. alperes tulajdonjogát az ingatlan-nyilvántartásba bejegyezték.

A felperes a 2004. december 2. napján előterjesztett keresetével az alperesek kötelezését kérte a kölcsön és kamatainak a megfizetésére. Módosított keresetében az alperesek egyetemleges kötelezését kérte 13 000 000 forint tőke és ennek 1999. május 20-ától járó törvényes kamatainak a megfizetésére. Ezen felül az I.r. alperes kötelezését kérte 17 400 000 forint tőke és ennek 2003. június 5-étől a kifizetésig járó törvényes mértékű kamatainak a megfizetésére. Kérte továbbá annak megállapítását is, hogy az alperesek által a 2004. november 17-én megkötött adásvételi szerződések vele szemben hatálytalanok. A II.r. alperes kötelezését kérte annak tűrésére, hogy amennyiben a követelés az I.r. alperestől nem hajtható be, a felperes az ingatlanok 1/2-ed tulajdoni hányadából kielégítést keressen.

Az I.r. alperes a keresetet 30 400 000 forint tőke és ezen összeg 2003. június 5-étől a kifizetésig járó késedelmi kamatai tekintetében elismerte. Előadta, hogy 2003. május 15-én közösen számolták ki az addig járó kamatot, melynek összegét aláírásával elismerte. A 2003. május 15-ei nyilatkozat megtételénél a II.r. alperes is jelen volt és az iratot azért nem írta alá, mert a felperesnek abban az esetben lett volna hajlandó fizetni, ha a ráeső részt az I.r. alperes is megfizeti. Állította, hogy ekkor életközösségük még fennállt.

A II.r. alperessel létrejött adásvételi szerződések megkötésekor szorult helyzetben volt, ezért pénzhez kívánt jutni. Emiatt egyezett bele a forgalmi értéknél alacsonyabb vételárba, mely az okiratban szereplő összegeknél is kevesebb volt.

A II.r. alperes is a kereset elutasítását kérte. Tagadta, hogy az I.r. alperessel egyetemleges visszafizetési kötelezettséget vállalt volna. Az osztható tartozásból csak 6 500 000 forinttal tartozott, melyet 1999 tavaszán az I.r. alperesnek átadott azzal, hogy azt kipótolva a felperesnek az I.r. alperes átadja. Állítása szerint az I.r. alperessel élettársi kapcsolata már 2001-ben megszakadt.

A 2003. május 15-ei okirat aláírásakor nem volt jelen, arról csak a 2004. szeptemberi írásbeli fizetési felszólításból szerzett tudomást. Hivatkozott arra is, hogy a felperes követelése vele szemben elévült. Az I.r. alperes a követelés elismerésével a felperessel, üzlettársával és barátjával összejátszva azt kívánja elérni, hogy saját tartozását is ő fizesse vissza.

Állítása szerint az adásvételi szerződések megkötésekor nem volt rosszhiszemű és tulajdonszerzése ellenérték fejében történt.

Az elsőfokú bíróság ítéletével arra kötelezte az I.r. alperest, hogy a felperesnek tizenöt napon belül fizessen meg 15 200 000 forint tőkét és ezen összeg 2003. június 5. napjától járó kamatát. Ezen marasztaló rendelkezését előzetesen végrehajthatóvá nyilvánította. Megállapította, hogy az I.-II.r. alperesek között 2004. november 17-én megkötött adásvételi szerződések a felperessel szemben hatálytalanok és a II.r. alperest annak tűrésére kötelezte, hogy amennyiben a követelés az I.r. alperessel szemben nem hajtható be, tűrje, hogy a felperes az ingatlanok 1/2-ed tulajdoni hányadából kielégítést keressen.

Indokolása szerint a felperes nem tudta bizonyítani, hogy az alperesek egyetemlegesen vállalták a kölcsön visszafizetését. Ezért az I.r. alperest kötelezte a 2003. május 15-én létrejött nyilatkozatban szereplő összeg felének és ennek ezen időtől számított kamatainak a megfizetésére.

Megítélése szerint a II.r. alperessel szemben a felperes követelése elévült, ezért az bírósági úton nem érvényesíthető.

Megállapítása szerint a 2004. november 17-én létrejött adásvételi szerződések a felperessel szemben hatálytalanok. Az I.r. alperes ugyanis nem bizonyította, hogy a szerződések megkötésekor abban a tudatban volt, mely szerint a felperes követelése már nem áll fenn. Nem bizonyította, hogy a ráeső összeget az I.r. alperesnek átadta azzal, hogy azt fizesse ki a felperesnek. A 2004. szeptemberi fizetési felszólításból pedig tudnia kellett a felperes követelésének a 2003. május 15-ei okiratban szereplő összegéről. Mindezek alapján megállapította, hogy a II.r. alperes az adásvételi szerződések megkötésekor rosszhiszemű volt.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a felperes elsődlegesen a II.r. alperes 6 500 000 forint és ezen összeg 1999. május 20. napjától járó kamatainak a megfizetésére kötelezése érdekében fellebbezett. Másodlagosan az I.r. alperes marasztalásának a felemelését kérte 30 400 000 forintra és ezen összeg elsőfokú ítélet szerinti kamataira.

Az I.r. alperes a fellebbezésben foglaltak teljesítését nem ellenezte, a II.r. alperes pedig az elsőfokú bíróság ítéletének a helybenhagyását kérte.

A másodfokú bíróság a felperes elsődleges fellebbezési kérelmét nem találta alaposnak. Megállapította azonban, hogy az I.r. alperes a kölcsönszerződés hátoldalára vezetett toldaton, majd a bíróság előtti eljárásban a felperes követelését 30 400 000 forint összeg és ennek 2003. június 5-étől járó kamataiban elismerte. Fellebbezési ellenkérelmében sem ellenezte a fellebbezés teljesítését. Ezzel beismerte a felperes keresetében foglalt fizetési kötelezettséget. Ezért a Pp. 3. § (2) bekezdés és a Pp. 163. § (2) bekezdésében foglaltakra is figyelemmel, mivel e tekintetben kételye nem merült fel, az I.r. alperes marasztalásának összegét 30 400 000 forintra és annak az elsőfokú ítéletben megállapított mértékű kamataira emelte fel.

Abból a körülményből, hogy a II.r. alperes nem fellebbezett a vele szemben tűrésre kötelező elsőfokú rendelkezés ellen, arra a következtetésre jutott, hogy ezzel tulajdonképpen a II.r. alperes közvetve azt ismerte be, hogy az ingatlant átruházó szerződések a felperessel szemben fedezetelvonóak voltak és erről tudomással bírt.

A jogerős ítélet ellen - a másodfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezése és az elsőfokú bíróság ítéletének a helybenhagyása érdekében - a II.r. alperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet.

Álláspontja szerint a jogerős ítélet azt helytállóan állapította meg, hogy a felperes követelése vele szemben elévült és hogy az alperesek tartozása nem volt egyetemleges.

Kifejtette azonban, hogy az I.r. alperes a kölcsönszerződés hátoldalán a teljes kölcsönösszegre vonatkozóan tett nyilatkozatot a II.r. alperes helyett is, holott erre semmiféle jogosultsága nem volt. Sem a felperes, sem az I.r. alperes nem igazolta, hogy milyen módon lett a 13 000 000 forintos összegből 2003. május 15-ére 30 400 000 forint.

Miután a bíróság ezt az elismerést rá vonatkozóan is értékelte, ezért figyelembe kellett volna venni, hogy a törvényes mértékű kamatokkal mekkora lehetett a tőkekövetelés, amelyet a felperes az alperesekkel szemben igényelhet. Számítása szerint 2003. június 4-én a teljes tartozás összege 18 633 538 forint volt. Az I.r. alperes perbeli nyilatkozatának megtételekor nem járt el jóhiszeműen, hiszen nyilvánvalóan abból indult ki, hogy vele szemben a végrehajtás nem vezethet sikerre és a II.r. alperessel szemben nem érvényesíthető követelésért a végrehajtás keretében az

ingatlanok vonatkozásában mégis felelősséggel fog tartozni. Az I.r. alperest nyilatkozatától függetlenül nem lehet kötelezni az általa elismert követelés megfizetésére, mivel ezen követelésért 6,5 millió forint tekintetében a II.r. alperes lenne a kötelezett, ha a követelés nem évült volna el. A felperes az I.r. alperestől csak a kölcsöntartozás fele részét követelheti és a bíróság is csak ezt állapíthatja meg, hiszen az I.r. alperes nyilatkozatától függetlenül csak a kölcsöntartozás 1/2-ed részéért felel. A másodfokú bíróság e vonatkozásban tévesen értelmezte a Pp. 3. §-ának (2) bekezdésében foglaltakat. Az I.r. alperes rá vonatkozóan nem tehetett volna tartozáselismerő nyilatkozatot, ezért tévesen döntött úgy a másodfokú bíróság, hogy az I.r. alperes az általa elismert teljes tartozás összegével felel és az ingatlanok vonatkozásában a II.r. alperes tűrésre köteles.

Álláspontja szerint a másodfokú bíróság a fellebbezés elmulasztásából tévesen vonta le azt a következtetést, hogy az adásvételi szerződések fedezetelvonó jellegét elismerte vagy beismerte volna.

A felperes ellenkérelme a jogerős ítélet hatályában való fenntartására irányult.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

Az alperesek között a perrel érintett három ingatlan 1/2-ed tulajdoni illetőségeire kötött adásvételi szerződések fedezetelvonó jellegét és azoknak a felperessel szembeni hatálytalanságát az elsőfokú bíróság részjogerős ítéleti rendelkezésével állapította meg. Ez tehát a felülvizsgálati eljárásban már nem tehető vitássá.

A II.r. alperes felülvizsgálati kérelmében - tartalmát tekintve - valójában annak a követelésnek a mértékét vitatta, amelynek a kielégítését tűrni köteles.

A II.r. alperes azonban felülvizsgálati kérelmében alaptalanul vitatta az I.r. alperes marasztalásának a mértékét. A másodfokú bíróság ugyanis jogszabálysértés nélkül állapította meg, hogy az I.r. alperes 30 400 000 forintot és ezen összeg kamatait köteles megfizetni. Az I.r. alperes 2003. május 15-én írásban anyagi jogi tartozáselismerő nyilatkozatot tett (Ptk. 242. §). A II.r. alperes felülvizsgálati kérelmében tévesen állította, hogy ezt a nyilatkozatot a II.r. alperes nevében tette meg. Az I.r. alperes saját nevében tett nyilatkozatot és a jogerős ítélet azt a II.r. alperesre vonatkozóan nem értékelte, hiszen a kölcsönszerződés alapján kizárólag az I.r. alperes marasztalására került sor. Az I.r. alperes a perben is a keresetet elismerő nyilatkozatot tett (Pp. 163. § (2) bekezdés).

A II.r. alperes felülvizsgálati kérelmében alaptalanul állította, hogy a jogerős ítélet őt a vele szemben már elévült követelés kielégítésének a tűrésére kötelezte. A II.r. alperes a fedezetelvonás következtében, mint rosszhiszemű vevő köteles túrni az I.r. alperessel szembeni követelés végrehajtását. A fedezetelvonás miatti helytállási kötelezettség független attól, hogy a főkövetelés a II.r. alperessel szemben annak elévülése miatt már nem érvényesíthető.

Amennyiben az I.r. alperes tartozása a felperes tulajdonában álló ingatlanilletőségekből kerül kielégítésre, a II.r. alperesnek módjában áll az I.r. alperessel szembeni megtérítési igényét érvényesíteni.

Mindezekre tekintettel a Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet a Pp. 275. §-ának (3) bekezdésében foglaltak alapján hatályában fenntartotta.

A II.r. alperes felülvizsgálati kérelme nem vezetett sikerre, ezért a Legfelsőbb Bíróság a Pp. 270. §-ának (1) bekezdése alapján alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdése alapján a II.r. alperest kötelezte a felperes felülvizsgálati eljárás során felmerült költségének a megtérítésére.

**Budapest, 2007. szeptember 18.**

Dr. Wellmann György sk. a tanács elnöke, dr. Kollár Márta sk. előadó bíró, dr. Róth Pálné sk. bíró.

Kovácsné

A kiadmány hitelül:

bíróági írnok